

Vårvete

L7-301

Till 2013 års odling är det svårt att få tag på certifierat vårveteutsäde. Diskett är med bra avkastning och bra värden på falltalet fortfarande huvudalternativ vid odling på mineraljordar. Triso ger högst skörd av alla sorter i försök på mulljord med lägre pH. Quarna ligger kvar cirka 15 % under mätaren Vinjett och kräver därmed en merbetalning för att vara intressant att odla om inte sortens sträegenskaper på mulljord eller tidigheten eftersträvas. Nya Hamlet avkastar bra men har en stor osäkerhet vad gäller falltalet.

Idet mellansvenska försökssamarbetet etablerades sju vårveteförsök men den regniga hösten gjorde att försöket i Örsundsbro (C-län) inte kunde sköras. Därmed finns resultat från sex försök med i årets sammanställningar. Antalet sorter fortsätter att öka och i årets serie har sjutton sorter varit med, dock har inte alla provats på alla försöksplatser. De sorter som presenteras i

sammanställningarna i denna rapport har provats i minst två år och i totalt minst fem försök.

Sett över hela område D-F har arknadssorterna i år avkastat i följande, fallande ordning, tabell 1; Triso – Hamlet – Vinjett – Diskett – Quarna. Diskett har alltså inte orkat hålla den topplacering den haft de sista två åren. Nytilskottet på marknaden, Hamlet, har haft bra avkastningsnivå de två år den varit med men det finns ett stort frågetecken när det gäller falltalet i vårt område. Då falltal inte analyseras i alla försök så tas siffror från hela landet för att få större underlag, tabell 2. Quarna har haft ett bättre 2012 än normalt men ligger på flerårsmedel fortfarande ca 15% under de högre avkastande sorterna, kravet på ett marknadstillägg för sortens proteinhalt är därmed fortfarande ett måste för att få ekonomi på odlingen. Quarna kan dock ha sin plats på skiften/gårdar där vårvetet lätt går omkull då den ser ut att ha ett något kortare och något styvare strå i försök på mulljord.

Tabell 1. Vårvete. Medelavkastning årsvis i område D-F samt flerårsmedel i delområden 2008-2012

Sort		D - F					Medel D+E	Medel F
		2009	2010	2011	2012	Medel 2008-2012	2008-2012	2008-2012
SW Vinjett	kg/ha	7 210	6 450	7 180	6 830	6 580	6 640	6 550
	rel. tal	100	100	100	100	100	100	100
IGP Triso (SSd)		102	97	99	104	101	98	103
DSP Quarna (SSd)		88	86	83	91	86	87	84
SW Diskett		99	103	104	99	101	100	102
LW Hamlet (SSd) ²				106	103	104	105	104
SW Sonett		104	105	105	104	104	106	104
SW 51047, Bagett ³			107	101	99	101	101	100
SW 71034 ²				105	100	103	104	102
SW 71124 ²				102	100	101	99	102
KWS Alderon 185 (SW) ²				114	114	115	111	
GN Demonstrant (SW) ²				100	99	99	97	100
NSd Hovsa PA (SSd) ²				104	97	100	94	103
DSP Chasserat (SSd) ²				97	98	97	96	98

³ - Provad 2010-2012. ² - Provad 2011-2012.

Från de flerårsmedel som presenteras i tabell 1 ser man att skördeskillnaden mellan Triso och Vinjett har omvänt förhållande beroende på vilket delområde man tittar på. I D+E avkastar Vinjett något högre medan Triso avkastar bättre i F-området. I F-området slår resultaten från de försök som ligger på mulljord med lågt pH igenom. Triso ligger i regel 10-15 % över Vinjett på denna typ av jord och därmed dras flerårsmedel upp av de resultaten.

I det eventuellt kommande sortmaterialet finns ett flertal sorter från SW som ser intressanta ut. SW Sonett ser ut att kunna ge ett litet lyft avkastningsmässigt jämfört med Vinjett och ser även ut att ha analysvärden och odlingssegenskaper som är bra. KWS Alderon (SW) har också bra odlings- och kvalitetsegenskaper, högst avkastande sort och högst falltal i försöken men låg rymdvikt. Förbättringar som avkastningshöjning med bibehållna eller bättre kvalitetsanalyser har vi sett hos tidigare sorter som provats men sedan faller det ofta när sorten kommer till test hos kvarn och baktningstest. En sort som tidigare provats som nu kommer att importeras till 2013 är SW Kadrilj som odlingsmässigt gått bra i tidigare försök (2002-2007) i vårt område.

Blockbehandlingen har i år givit mellan 7-30% i skördeökning sett till obehandlat-behandlat på hela försöksplatserna. Störst skördeökning fick man i försöket i Vintrosa där marknadssorterna gav 10-43 % i merskörd vid behandling. Hamlet är den marknadssort som ger minst tillbaka för blockbehandling och hade alltså bäst motståndskraft mot de sjukdomar som fanns i försöken i år. Grundförutsättningar i de enskilda försöken presenteras i tabell 3 där även skördarna för obehandlat och behandlat led för marknadssorterna presenteras.

Inför 2013 är det väldigt svårt att få fram bra certifierat utsäde. SW Diskett är om man kunnat välja och vraka bland sorterna fortfarande förstahandsval med tanke på det högre och som det verkar stabilare falltalet. Odlar man på mullrik jord med lite lägre pH så är Triso den högst avkastande sorten. Hamlet är intressant med tanke på avkastningen men falltalet är osäkert. Sorten har också en klart högre tusenkornvikt än de andra marknadssorterna vilket gör att den kräver en större utsädesmängd för att få fram optimalt antal plantor per kvadratmeter. Sorternas egenskaper presenteras i tabell 3.

Tabell 2. Sortegenskaper vårvete. Medeltal 2008-2012, område D-F. Falltal hela landet

Sort	Proteinhalt %	Rymdvikt g/l	Falltal* sek	Tusenkorvikt g	Vattenhalt %	Mognad dagar	Strållängd cm	Stråstyrka %
SW Vinjett	13,0	775	254	38,7	21,1	117	91	84
I GP Triso (SSd)	13,0	793	274	40,4	22,4	117	88	87
DSP Quarna (SSd)	15,4	785	290	40,3	21,2	116	85	86
SW Diskett	12,9	785	352	38,7	21,2	117	88	87
LW Hamlet (SSd) ²	13,1	792	240	46,7	23,7	119	87	89
SW Sonett	13,1	779	262	38,9	21,0	118	86	92
SW 51047, Bagett ³	13,4	781	291	39,0	21,3	117	80	95
SW 71034 ²	12,8	781	291	40,9	20,8			
SW 71124 ²	12,7	778	303	38,0	20,9			
KWS Alderon 185 (SW) ²	12,6	756	376	43,1	22,8	122	79	95
GN Demonstrant (SW) ²	13,0	790	342	38,1	21,6	117	87	81
NSd Hovsa PA (SSd) ²	13,0	761	264	42,3	22,4	120	83	88
DSP Chasseral (SSd) ²	14,3	794	302	38,9	21,9	118	84	93

³ - Provad 2010-2012. ² - Provad 2011-2012.

Tabell 3. Marknadssorter 2013 i enskilda försök 2012, område D-F.
Obehandlat och behandlat

Sort	Grästorp		Mariestad		Vintrosa		Kumla		Hallstahammar		Borensberg	
	Obeh.	Beh.	Obeh.	Beh.	Obeh.	Beh.	Obeh.	Beh.	Obeh.	Beh.	Medel	
SW Vinjett	kg/ha	6 000	6 630	6 110	7 160	6 610	8 160	7 670	8 160	4 620	5 050	7 880
	rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
IGP Triso (SSd)		108	108	107	91	91	105	111	115	117	115	92
DSP Quarna (SSd)		94	90	89	85	83	86	85	90	98	92	98
SW Diskett		102	99	99	101	94	96	98	102	111	106	96
LW Hamlet (SSd)		109	103	103	95	106	94	110	101	111	107	103
		lågt protein		lågt protein					lågt protein			
Jordart		mmh SL		mf ML		mr ML		Mulljord		mmh ML		
pH-värde		pH 6,9		pH 6,8		pH 6,7		pH 5,3		pH 6,2		
Förfrukt		Havre		Höstvete		Vårrops		Havre		Ärter		Vårrops
Kvävegiva		151 kg N		142 kg N		110 kg N		85 kg N		150 kg N		156 kg N

SORTEGENSKAPER, MARKNADSSORTER

VINJETT (SW), bra avkastning och mognar medeltidigt. Något låg i proteinhalt, falltal och på gränsen i rymdvikt men sorten är populär på kvarnarna.

TRISO (SSd), bra avkastning men något senare mognad. Bra rymdvikt men något låg i proteinhalt och falltal.

QUARNA (SSd), låg avkastning men något tidigare mognad. Hög proteinhalt och falltal. Mycket styvt strå.

DISKETT (SW), hög avkastning men något senare mognad. Något låg proteinhalt men bra rymdvikt och mycket bra falltal.

HAMLET (SSd), hög avkastning men sen mognad. Hög tusenkornvikt och bra rymdvikt. Bra stråegenskaper men frågetecken kring falltalet.